

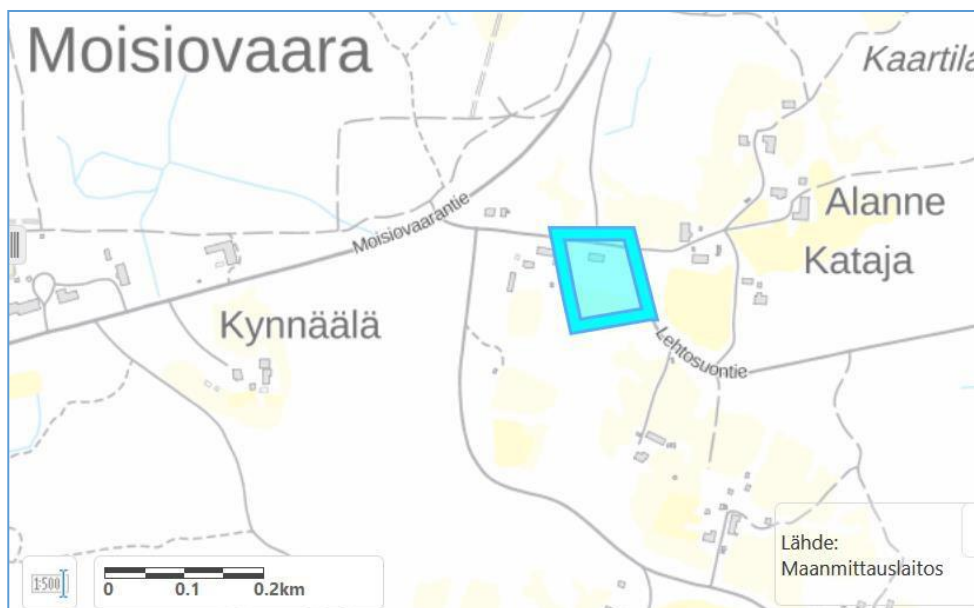
Päätös ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisen pilaantuneen maaperän puhdistamista koskevan ilmoituksen johdosta

Ilmoituksen tekijä

Pirkanmaan ELY-keskus (JASKA-hanke)
Ympäristö ja luonnonvarat –vastuualue
Keskitetyt ympäristöpalvelut –yksikkö
Yhteyshenkilö:
Sanna Pyysing
puh. 0295 036 046

Kiinteistön sijainti ja käyttötarkoitus

Kunnostettava kohde sijaitsee Hyrynsalmen kunnassa Moisiovaaralla osoitteessa Lehtosuontie 4. Hanke sijoittuu kiinteistöille 105-404-7-3. Kiinteistö on asuinkäytössä.

Kuva 1. Kunnostettava kohdekiinteistö sinisellä.

Kiinteistön omistaja

Kiinteistöt on yksityishenkilön omistuksessa.

Vireilletuloperuste ja vireilletuloaika

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 136 §.

Pirkanmaan ELY-keskuksen ilmoitus on tullut vireille 15.11.2021 Kainuun ELY-keskuksessa. Kunnostuskohde sijaitsee Kainuun ELY-keskuksen toimialueella, joka siten ratkaisee asian.

Maaperä-, pohja- ja pintavesiolosuhteet

Ilmoituksen liitteenä olevan Ramboll Finland Oy:n 31.7.2015 laatiman raportin mukaan kiinteistön alueella maa-aines on pinnassa hiekkaa ja perusmaa on silttistä hiekkamoreenia. Maaperäkairaukset päättyivät todennäköiseen kalliopintaan 2,9–3,8 metrin syvyydellä maan pinnasta. Maanviettosuunta on asuinrakennuksen kohdalla pohjoiseen. Asuinrakennuksen ja säiliö- ja jakelualueen koillispuolella maanpinnan viettosuunta on avo-ojan myötäisesti koillis-itään.

Kohde ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Lähin pohjavesialue (Mäntymäki) sijaitsee kohteesta noin 6,3 kilometrin päässä koillisessa. Kiinteistöllä on oma porakaivo, jonka vettä käytetään talousvetenä. Kaivo sijaitsee asuinrakennuksen vastakkaisella puolella lämmitysöljysäiliön täyttöalueeseen nähden. Naapurustossa on kaivoja noin 200 metrin päässä kohdekiinteistöltä.

Lähin vesistö (Kaivolampi) sijaitsee kohteesta noin 470 metrin etäisyydellä koillisessa.

Alueella tehdyt maaperä- ja pohjavesitutkimukset

Maaperä

Ilmoituksen liitteenä olevassa Ramboll Finland Oy:n 31.7.2015 laatimassa maaperän pilaantuneisuuden tutkimusraportissa todetaan, että Ramboll Finland Oy teki pilaantuneisuuden perustutkimukseen liittyvät maastotyöt 24.-25.6.2015.

Kohteen tutkimuksissa suoritettiin maanäytteenotto keskiraskaalla vaunuporakoneella 19 pisteestä. Näytteet otettiin yhden metrin kokoomanäytteinä tai selkeästi havaituin maalajikerroksin. Näytteenotto kussakin pisteessä ulotettiin 3,0 metrin syvyyteen tai aiemmin vastaan tulleen kalliopintaan saakka.

Tutkimuksessa entisellä säiliö- ja jakelualueella ja lämmitysöljysäiliön täyttöalueella todettiin sellaisia keskiraskaiden ja raskaiden öljyhiilivetyjen pitoisuuksia, jotka aiheuttavat maaperän luokittelun pilaantuneeksi. Pilaantuneeksi luokiteltavat maa-ainekset sijoittuvat entisellä säiliö- ja jakelualueella noin 1,0–2,0 metrin syvyydelle maanpinnasta ja lämmitysöljysäiliön täyttöalueella noin 1,0–3,0 metrin syvyydelle maanpinnasta. Pilaantuneeksi on luokiteltu alue, jossa pitoisuudet olivat yli VNa 214/2007 mukaisen alemman ohjearvotason.

Pohjavesi

Kohteessa otettiin yksi kiinteistön pohjaveden tilaa edustava vesinäyte. Näyte otettiin kiinteistön keittiön hanavedestä. Talousvesi tulee kiinteistön porakaivosta. Näytteessä ei todettu haitta-aineita määräysrajan ylittävinä pitoisuuksina.

Pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arviointi

Puhdistustarpeen arvioinnin lähtökohdat

Alueen maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve on arvioitu VNa 214/2007 mukaisesti käytämällä öljyhiilivetyjen alempia ohjearvoja, koska kohdekiinteistö on asuinkäytössä ja kiinteistön pohjavettä käytetään talousvetenä.

Yleisesti ottaen kunnostuksen tavoitetaso viitearvoja käytettäessä määräytyy maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista annetun valtioneuvoston asetuksen nro 214/2007 mukaan. Asetuksen mukaan maaperää pidetään yleensä pilaantuneena teollisuus-, varasto- tai

liikennealueella tai muulla vastaavalla alueella, jos yhden tai useamman aineen pitoisuus ylittää säädetyn ylemmän ohjearvon. Maaperää pidetään yleensä pilaantuneena muulla kuin edellä tarkoitettulla alueella, jos yhden tai useamman aineen pitoisuus ylittää säädetyn alemman ohjearvon. Asuinalueilla käytetään yleisesti maaperän puhdistamisen tavoitetasona alempaa ohjearvoa. Öljyhiilivedyistä alempi ohjearvo on bensiinijakeilla (C₅-C₁₀) 100 mg/kg, keskitisleillä (>C₁₀-C₂₁) 300 mg/kg ja raskailla öljyjakeilla (>C₂₁-C₄₀) 600 mg/kg.

Selvitys pilaantumista aiheuttaneista tapahtumista

Ilmoituksesta ei käy ilmi tarkalleen, että mistä pilaantuminen on aiheutunut. Pilaantuminen lie-nee aiheutunut polttoaineen varastoinnista, myynnistä ja mahdollisesti öljylämmityksen käytöstä. Kiinteistöllä on toiminut kyläkauppa, jonka yhteydessä on harjoitettu polttoaineiden jakelutoimintaa, jonka alkamisajankohdasta ei ole tarkkaa tietoa. Jakelutoiminta loppui kaupan toiminnan loppuessa vuonna 1975. Kohteessa on myyty valopetrolia, bensiiniä, dieseliä sekä polttoöljyä. Kiinteistöllä on myös maaperässä vanha käytössä poistettu öljysäiliö. Nykyinen käytössä oleva lämmitysöljysäiliö sijaitsee rakennuksen sisätiloissa.

Maaperän puhdistustavoite ja puhdistussuunnitelma

Pilaantuneen maaperän laajuus

Pilaantuneeksi luokiteltavien alueen (pitoisuudet yli ns. alemman ohjearvotason) pinta-alaksi entisellä säiliö- ja jakelualueella on arvioitu noin 50 m² ja lämmitysöljysäiliön täyttöalueella noin 30 m². Kokonaisuudessaan kohdekiinteistön alueella on arvioitu olevan noin 170 m³ pilaantuneeksi luokiteltavia maa-aineksia, joiden on arvioitu sisältävän noin 700 kg öljyä (pääosin keskitisleitä).

Puhdistussuunnitelma

Kohdekiinteistö esitetään kunnostettavaksi VNa 214/2007 mukaisen alemman ohjearvotason alittavaan tasoon, koska kyseessä on asuinkäytössä oleva kiinteistö. Pintamaakerroksen (0,0–1,0 m) osalta kohde esitetään puhdistettavan VNa 214/2007 mukaisen kynnsarvotason alittavaan tasoon.

Pilaantuneisuus rajoittuu kohdekiinteistöllä enimmillään noin 3,0...3,5 metrin syvyyteen saakka, minkä vuoksi pilaantuneeksi luokiteltavat maa-ainekset esitetään lähtökohtaisesti poistettavan massanvaihdolla. Mikäli massanvaihdon yhteydessä kaivutyössä havaitaan poistettavia rakenteita tai muuta jätettä, kuljetetaan ne luvan ko. jätteen käsittelyyn omaaviin käsittelypaikkoihin. Myös vanha lämmitysöljysäiliö on tarkoitus poistaa kohteesta.

Selvitys työn valvonnasta

Pilaantuneiden maiden kunnostusta ohjaa ja valvoo ympäristötekni- ninen valvoja, jolla on riittävä kokemus pilaantuneen maaperän kunnostushankkeista.

Lausunnon antajat

ELY-keskus ei ole pyytänyt ilmoituksesta lausuntoja, mutta kunnan ympäristöviranhaltijan kanssa on käyty puhelinkeskustelu puhdistushankkeesta ja sen tavoitteista 19.11.2021.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ratkaisu

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat –vastuualue on tarkastanut ilmoituksen ja hyväksyy siinä tarkoitetun alueen puhdistamisen ilmoituksen mukaisesti. Maaperän puhdistushankkeessa on noudatettava seuraavia määräyksiä:

1. Kunnostustavoitteet ovat valtioneuvoston maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista antaman asetuksen nro 214/2007 mukaiset öljyhiilivetyjen ja muiden haitta-ainesten alemmat ohjearvot. Puhdistustaso on varmennettava riittäville kenttä- ja laboratoriinäytteillä. Vastuu niiden ottamisesta on kunnostuksen valvojalla. Näytteenotto ja kenttäanalyysit on tehtävä asiantuntevasti. Näytteenottajien tulee olla sertifioituja. Laboratorioon toimitettavien näytteiden analysoinnin tulee tapahtua viranomaisten hyväksymässä laboratoriossa.
2. Poistettavat pilaantuneet maamassat, ja muut alueelta kunnostuksen vuoksi poistettavat jätteet on toimitettava käsiteltäväksi laitokseen, jonka ympäristöluvassa on hyväksytty kyseisen jätteen käsittely ja vastaanotto. Maa-ainesjätettä ja muita poistettavia jätteitä saa luovuttaa kuljetettavaksi sille, joka on merkitty jätehuoltorekisteriin, ja jolla on oikeus harjoittaa jätteen ammattimaista kuljetusta. Kuljettavan yrityksen nimi on ilmoitettava ELY-keskukselle ennen töiden aloittamista
3. Pilaantuneiden maamassojen ja jätteiden kuljetus sekä kuormaus on järjestettävä siten, ettei siitä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Maamassojen pölyäminen on estettävä kuljetuksen aikana. Pilaantuneita maa-aineksia kuljetettaessa on kuorman mukana oltava siirtoasiakirja. Jätteen haltijan ja vastaanottajan on säilytettävä siirtoasiakirja tai sen jäljennös vähintään kolme vuotta.
4. Mikäli poistettavia massoja on tarve välivarastoida kiinteistöllä, on välivarastointipaikan maaperästä otettava varastoinnin päätyttyä jäännöspitoisuusnäytteet.
5. Kunnostustyölle on nimettävä valvoja. Kunnostustöiden valvoja vastaa siitä, että kunnostus toteutetaan ilmoituksen ja siitä annetun tämän päätöksen mukaisesti. Valvojan nimi ja yhteystiedot on ilmoitettava kirjallisesti Kainuun ELY-keskukselle ja Hyrynsalmen kunnan ympäristöviranhaltijalle. ELY-keskukselle tulee varata mahdollisuus kunnostustöiden tarkastamiseen sovittavana aikana.
6. Kunnostustyön aloittamisesta on ilmoitettava Kainuun ELY-keskukselle ja Hyrynsalmen kunnan ympäristöviranhaltijalle. Ilmoitettaessa ELY-keskukselle on aloitusilmoitus lähetettävä kirjaamoon (kirjaamo.kainuu@ely-keskus.fi).
7. Kunnostustyön aikana tulee pitää työmaapöytäkirjaa, johon kirjataan tehdyt toimenpiteet ja kunnostuksen kannalta merkitykselliset tapahtumat. Pöytäkirjaa on säilytettävä vähintään kolme vuotta, ja se on pyynnöstä esitettävä valvovalle viranomaiselle.
8. Häiriötilanteissa ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa, joista aiheutuu tai uhkaa aiheutua tavanomaisesta poikkeavia päästöjä, on välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin päästöjen ja niistä aiheutuvien vahinkojen torjumiseksi. Kyseisistä tilanteista on ilmoitettava viipymättä Kainuun ELY-keskukselle ja kunnan ympäristöviranhaltijalle.
9. Kunnostustyöstä on laadittava loppuraportti, joka on toimitettava Kainuun ELY-keskukselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kolmen kuukauden kuluessa töiden suorittamisesta ja viimeisten näytteiden ottamisesta. Loppuraportissa on esitettävä ainakin yhteenveto työmaapöytäkirjoista, tehdyistä kunnostustoimista ja kenttä- ja laboratoriotutkimusten tuloksista sekä esitettävä näytepisteiden sijainnit, toteutuneiden kaivantojen laajuus ja sijainti

kartalla sekä selvitys poistettujen maa-ainesten ja jätteiden laadusta, määrästä ja toimituspaikasta.

Ratkaisun perustelut

Määräys 1

Valtioneuvoston maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista antaman asetuksen (214/2007) 4 §:ssä määritellään ohjearvotasot. 4 §:n 2 momentin mukaan teollisuus-, varasto- tai liikennealueilla taikka muilla vastaavilla alueilla sovelletaan ylempää ohjearvoa. Muilla alueilla maaperän puhdistamisessa sovelletaan alemmaa ohjearvoa. Tässä kohteessa edellytetään alemmaa ohjearvotasoa ympäristö- ja terveysriskin poistamiseksi, koska kyseessä on asuttu kiinteistö.

Kunnostustyön yhteydessä näytteenotolla selvitetään maaperän pilaantuneisuusaste. Laboratoriotutkimuksilla tarkistetaan kenttämittausten oikeellisuus. Ympäristön pilaantuneisuus tulee varmistaa, jotta puhdistettava alue saadaan rajattua. Näytteenottajien tulee olla sertifioituja näytteenoton laadun varmistamiseksi.

Määräys 2

Pilaantumisen ehkäisemiseksi poistettavat maamassat ja alueella muut mahdollisesti olevat jätteet on perusteltua viedä sellaiseen käsittelypaikkaan, jolla on lupa ottaa vastaan ja käsitellä kyseisiä jätteitä. Jätteitä saa luovuttaa vain jätelain 29 §:n tarkoittamalle hyväksytylle jätteen vastaanottajalle. Jätteenkuljettajan tulee jätelain mukaan olla hyväksyttynä ELY-keskuksen ylläpitämään jätehuoltorekisteriin. Jätelain 5 §:ssä jätteellä tarkoitetaan ainetta tai esinettä, jonka haltija on poistanut tai aikoo poistaa käytöstä taikka on velvollinen poistamaan käytöstä.

Määräys 3

Pilaantuneiden massojen kuormauksesta ja kuljetuksesta on annettu määräyksiä, jotta kunnostustöistä ei aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa tai terveyshaittaa. Pilaantuneiden massojen pölyämistä tai haitta-aineiden huuhtoutumista ja näistä johtuvaa lisäpilaantumista kiinteistöllä estetään mm. oikeanlaisen kuljetuskaluston ja -reittien valinnalla.

Jätelain 121 § mukaan jätteen haltijan on laadittava siirtoasiakirja pilaantuneen maa-aineksen kuljetuksesta, kun sitä siirretään ja luovutetaan 29 §:ssä tarkoitetulle vastaanottajalle. Siirtoasiakirjassa on oltava valvonnan ja seurannan kannalta tarpeelliset tiedot jätteen lajista, laadusta, määrästä, alkuperästä, toimituspaikasta, päivämääristä ja kuljettajasta. Siirtoasiakirjaa tai sen jäljennöstä on säilytettävä jätelain 121 §:n mukaan vähintään kolme vuotta.

Määräys 4

Määräys maamassojen välivarastointipaikan maaperänäytteiden ottamisesta on annettu pilaantumisen leviämisen estämiseksi.

Määräys 5

Valvojan nimeämisellä varmistetaan, että kunnostus toteutetaan asianmukaisesti ja laadukkaasti, ja että tiedonkulku työn aikana on sujuvaa. Tiedonkulun ja viranomaisvalvonnan varmistamiseksi mahdollisuus kunnostustöiden tarkistamiseen on tarpeen.

Määräys 6

Aloitushanke on tarpeen puhdistustyön onnistuneen suorittamisen varmistamiseksi ja valvonnan toteuttamiseksi. Aloitusilmoitus tehdään puhdistustyötä valvovalle viranoamiselle. Myös kunnan ympäristöviranhaltijalle on syytä ilmoittaa puhdistustyön käynnistymisestä.

Määräys 7

Viranomaisvalvonta ja toiminnanharjoittajan vastuu edellyttävät kirjanpitoa ja raportointia. Kunnostushankkeen työvaiheiden huolellinen ja selkeä dokumentointi on tarpeellista työn onnistumisen lisäksi myös loppuraportin laatimiseksi.

Määräys 8

Ilmoitusvelvollisuus poikkeustilanteista on määrätty viranomaisten tiedon saannin varmistamiseksi, valvonnan toteuttamiseksi ja mahdollisten viranomaisohjeiden antamiseksi. Määräys toimenpiteisiin ryhtymisestä päästöjen torjumiseksi on annettu välittömän pilaantumisen ehkäisemiseksi ja haittojen minimoimiseksi.

Määräys 9

Loppuraportin perusteella arvioidaan kunnostuksen lopputuloksen hyväksyttävyyttä sekä mahdolliset jatkotoimenpiteet, kuten jälkiseurantarve. Loppuraportin laadun varmistamiseksi päätöksessä annetaan vähimmäisvaatimukset raportin sisällöstä. Tietojen kokoaminen loppuraporttiin helpottaa tiedonhakua, mikäli kohteen historiaan on myöhemmin tarvetta palata.

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 16, 133, 136, 190, 191 ja 205 §

Ympäristönsuojeluasetus (713/2014) 24, 25, 26 §

Valtioneuvoston asetus maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (214/2007)

Jätelaki (646/2011) 6, 8, 13, 15, 29, 121 ja 122 §

Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012)

Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012)

Valtion maksuperustelaki (150/1992)

Valtioneuvoston asetuksen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2021 (1272/2020).

Valtioneuvoston asetus vesienhoidon järjestämisestä annetun asetuksen muuttamisesta (341/2009)

Valtioneuvoston asetus vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista (1022/2006).

Käsittelymaksu ja sen määräytyminen

Käsittelymaksu on 330 euroa.

Päätöksen maksu määräytyy Valtioneuvoston asetuksen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2021 (1272/2020) mukaisesti ilmoituksen käsittelyyn kuluneen ajan perusteella (6 tuntia x 55 euroa/tunti). Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Valvonnan maksullisuus

Ympäristönsuojelulain 205 §:n mukaan ELY-keskus voi periä maksun valvontatoimista, jotka ovat tarpeen 136 §:n 2 momentissa tarkoitetun päätöksen noudattamisen varmistamiseksi. Maksun suuruus perustuu valtioneuvoston asetukseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2021 (1272/2020) ja sen liitteenä olevaan maksutaulukkoon.

Päätöksen voimassaolo

Tämä päätös on voimassa 30.11.2026 saakka.

Muutoksen haku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä 1.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätös (sähköpostitse)

Kiinteistönomistaja

Hyrnsalmen kunta

Suomen ympäristökeskus

Päätös on nähtävillä internetissä ympäristöhallinnon pilaantuneiden maa-alueiden kunnostus-päätökset –sivustolla.

Ilmoittaminen kunnan ilmoitustauluilla

Kainuun ELY-keskus kuuluttaa tästä päätöksestä Hyrnsalmen kunnan ilmoitustaululla. Kuulutus on nähtävillä myös internetissä Kainuun ELY-keskuksen sivuilla.

Lisätietoja päätöksestä

Ympäristöasiantuntija Tatu Turunen, puh. 0295 023 892.

Asiakirjan hyväksyntä

Ilmoituksesta annettavan päätöksen on ratkaissut ympäristövastuu -yksikön päällikkö Jari Pesonen ja esitellyt ympäristöasiantuntija Tatu Turunen, joka antaa asiasta lisätietoja. Asian valmisteluun ovat osallistuneet ympäristöasiantuntijat Helena Vikstedt ja Juha Määttä. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan lopussa.

Liitteet

Liite 1. Valitusosoitus.

Valitusosoitus

Liite 1.

Valitusviranomainen

Kainuun elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **Vaasan hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella, siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) tarkemmin säädetään.

Valitusaika Valitus on tehtävä **30 päivän** kuluessa **päätöksen tiedoksisaannista**. Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivän. **Valitusaika päättyy 3.1.2022.**

Sisältö

Valituskirjelmässä, joka osoitetaan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää,
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi ja millä perustein (vaatimukset)
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on tämän yhteystiedot ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen,
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisajan kohdasta,
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehelle, jollei hän ole asianajaja tai julkinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja tai muulla luotettavalla tavalla osoitettava olevansa oikeutettu edustamaan päämiestä.

Toimittaminen

Valitus tehdään kirjallisesti. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa:

Vaasan hallinto-oikeus

Korsholmanpuistikko 43

PL 204,

65101 Vaasa

Vaihde 029 56 42611, 029 56 42780 kirjaamo

Valituskirjelmän voi toimittaa henkilökohtaisesti tai asiamiehen tai lähetin välityksellä taikka lähettäjän omalla vastuulla postitse tai sähköisesti. Valituskirjelmän tulee olla valitusviranomaisella viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa [https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistui-
met](https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistui-
met).

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 260 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.